

Verslag van de vergadering van de statencommissie Bestuur, Europa en Middelen van 18 mei 2009

Aanwezig:

H.R.A.L. Klein Kranenburg (CDA, voorzitter), J. Binnekamp (gedeputeerde), mw. M. Haak-Griffioen (gedeputeerde), mw. A.H. Raven BA (gedeputeerde), dr. F.H. Barnveld Binkhuysen (VVD), F. Bersch (SP), mw.drs. W.A. Bodewitz (PvdD), mr. J.M. Buiting (CDA), drs. W.J. Bos, (PvdA), ing. D. Kiliç (PvdA), C.J. van Kranenburg MA (ChristenUnie), J.W.R. van Lunteren (VVD), drs. B. Nugteren (GroenLinks), mw. A.M.A. Pennarts-Pouw (GroenLinks), drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), mw. Y. Smit (VVD), mw.drs. J.C.M. Versteeg (D66), drs. R.E. de Vries (D66)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), mw. W. Voorneman-Rijkers (verslag)

Afwezig:

dr. R. Bisschop (SGP), mw. P. Doornbal-van der Vlist (CDA), drs. P.W. Duquesnoy (SP), ir. T. Snyders (Mooi Utrecht)

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

- Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Bisschop.
- De voorzitter deelt mede dat de volgende staten-/commissieleden zich hebben aangemeld voor de Werkgroep Europa: de dames Dik en Pennarts, de heren Barneveld Binkhuysen, Buiting, Kiliç, Roos en De Vries.
- De voorzitter deelt mede dat een voorstel komt om de Awb-bezwarencommissie GS en PS in elkaar te schuiven en te bemensen met externen. Nadere informatie volgt.
- De voorzitter memoreert de Europalunch en – debat op 28 mei a.s. van 12.00 – 13.30 uur in het Provinciehuis.
- De voorzitter memoreert het Randstadforum Europa op 23 juni a.s. 's avonds in het Provinciehuis. Nadere informatie volgt.
- Op verzoek van het Fractievoorzitteroverleg deelt de voorzitter mede dat de bijeenkomst over het Cultuurtraject op 25 mei a.s. niet door gaat.

3. Rondvraag

De heer De Vries informeert naar de reactie van GS op de ontwikkeling ten aanzien van de herindeling Vecht en Venen naar aanleiding van het debat afgelopen donderdag in de Tweede Kamer.

In de tweede plaats vestigt spreker de aandacht op de vertrouwelijke beantwoording op schriftelijke vragen van D66 over de vermogensportefeuille. Spreker informeert op welk punt de vertrouwelijkheid aan de orde is. Hij heeft begrepen dat het feitelijk slechts één woord betreft. Wellicht dat overeengekomen kan worden dat dit woord gewijzigd, geschrapt dan wel onleesbaar wordt gemaakt, zodat de beantwoording openbaar kan worden. D66 hecht hier met name aan omdat deze informatie bijvoorbeeld relevant is wanneer wordt gesproken over de onderwerpen stand van zaken herverdeling provinciefonds en financiële ontwikkelingen en financieel beleid.

Mevrouw Pennarts informeert in aanvulling op de vraag van D66 over de herindeling Vecht en Venen hoe dit is gekomen. De indruk wordt gewekt dat de provincie de regie over het proces is kwijtgeraakt tussen de instemming van PS en de bespreking in de Tweede Kamer.

Mevrouw Haak licht toe dat in de Tweede Kamer een uitgebreide discussie heeft plaatsgevonden over de herindeling Vecht en Venen. Uit de discussie bleek dat een aantal fracties vragen had over het draagvlak. De Staatssecretaris gaf aan dat sprake was van twee werkelijkheden. Enerzijds de werkelijkheid van de formele besluitvorming, ook in de verschillende gemeenten. Anderzijds de werkelijkheid van alle brieven, signalen, telefoontjes en contacten vanuit het informele circuit. Met betrekking tot de bestuurlijke werkelijkheid bleek dat Maarssen had besloten niet mee te doen en Ronde Venen had besloten wel mee te doen. Daarover kwamen vervolgens ook allerlei andere signalen, ook bij Tweede Kamerleden.

De Staatssecretaris heeft met waardering gesproken over de rol van de provincie; de Tweede Kamerleden hebben zich daarbij in tweede termijn ook aangesloten.

De Staatssecretaris heeft, tot het moment dat bleek dat er in de Kamer geen draagvlak voor was, het provinciale voorstel gesteund. De Staatssecretaris gaat nu zelf een onderzoek starten, waarbij zij de provincie wel zal betrekken maar waarmee zij de provincie niet wil belasten. In de visie van spreekster is de provincie de regie niet kwijtgeraakt. De provincie heeft het voorstel in Den Haag ingediend; vervolgens past een zekere afstand. De provincie heeft de hoorzitting voor de Tweede Kamer georganiseerd alsmede een rondrit. Verder was het in handen van de Tweede Kamerleden.

GS hebben nog steeds het volste vertrouwen in een goede uitslag mede op grond van het feit dat de Staatssecretaris heeft besloten het niet op een stemming aan te laten komen, maar het voorstel aan te houden en het voorstel ook als terugvaloptie vast te houden. Dat houdt in dat, indien niet gekomen wordt tot een alternatief dat voldoende draagvlak heeft bij de verschillende raden, het door de provincie ingediende voorstel alsnog in stemming wordt gebracht.

Mevrouw Pennarts onderschrijft, dat sprake was van twee werkelijkheden. De werkelijkheid/feiten van de provincie en het informele circuit dat is gaan werken, hetgeen heeft geleid tot hetgeen afgelopen donderdag in de Tweede Kamer is gebeurd.

Er was in de nieuwe Vecht en Venengemeente echter sprake van een Stuurgroep, een Klankbordgroep en een werkgroep. In de Klankbordgroep zaten toevallig alleen tegenstanders van de herindeling. De provincie heeft de tegenstand derhalve min of meer de ruimte gegeven zich te organiseren. Dat vindt GroenLinks een kwestie van regie.

Aangegeven wordt dat het huidige voorstel een terugvaloptie is. Dat is echter maar zeer de vraag, omdat de fracties zich daarover afgelopen donderdag niet hebben uitgesproken dan wel hebben willen uitspreken. GroenLinks vraagt zich serieus af wat er gebeurt als de twee gepresenteerde opties, die als nieuwe waarheden zijn ingebracht, niet werken.

De heer De Vries begrijpt dat de Staatssecretaris met het aangehouden voorstel een nieuw onderzoek instelt naar het draagvlak maar ook, met de opdracht vanuit de Kamer, om te bezien of er voor andere opties draagvlak te vinden is. Geïnformeerd wordt wat dat betekent voor de gevolgde Arhiprocedure. Indien wel draagvlak blijkt te zijn voor een andere optie, is de vraag of dan weer een nieuwe Arhiprocedure moet worden gevolgd. D66 zou daar moeite mee hebben, omdat dit in strijd zou zijn met de afspraken die tussen Rijk en provincies zijn gemaakt over wie waarvoor verantwoordelijk is. D66 verwacht dan ook GS op dat punt een signaal afgeven aan Den Haag.

De heer Ruys onderschrijft dat in de Arhiprocedure sprake is van twee niveaus van democratische besluitvorming, dat wat dat betreft het werk door de provincie is gedaan en Den Haag vervolgens haar eigen verantwoordelijkheid in deze draagt.

Desgevraagd door de heer De Vries antwoordt spreker dat de besluitvorming over de herindelingsprocedure de rol van de Tweede Kamer is. De Tweede Kamer heeft die verantwoordelijkheid op dit moment nog niet genomen.

Spreker informeert vervolgens naar de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingen met betrekking tot de herindeling Vecht en Venen op andere herindelingsprocessen die in de provincie spelen.

Mevrouw Haak zet uiteen dat de provincie niet de regie heeft over allerlei processen die binnen de gemeenten plaatsvinden. De provincie heeft te maken met haar formele partners.

Wat binnen de gemeenten gebeurt, is de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Een nieuwe Arhiprocedure is niet aan de orde. In de visie van spreekster zou de rol van de Tweede Kamer slechts moeten zijn te beoordelen of een zorgvuldige Arhiprocedure is gevolgd. Zo is het echter niet geregeld. De Tweede Kamer kan zich uitspreken over de vraag of het voorstel al dan niet voldoende is onderbouwd. Dat is precies het probleem dat zich voordeed, hetgeen met name werd veroorzaakt door het feit dat de twee circuits elkaar tegen begonnen te spreken. Het geringe draagvlak kwam vooral tot uiting op de hoorzitting op het moment dat vanuit de gemeente de Ronde Venen werd teruggekomen op de besluitvorming ten gunste van de herindeling. Op dat moment bekwam spreekster het gevoel dat het niet de goede kant uitging. Zo hebben de Tweede Kamerleden het ook opgevat en op grond daarvan vindt thans het verlengde traject plaats.

Spreekster memoreert dat ten aanzien van de Arhiprocedure een nieuw beleidskader is opgesteld. Hierin wordt de rol van de Tweede Kamer nog scherper omschreven. Het nieuwe beleidskader is echter nog niet aangenomen. Als dat gebeurt, zal dit in de visie van spreekster een nieuw licht werpen op de discussie die elders in de provincie wordt gevoerd over herindeling. Zolang het nieuwe beleidskader echter niet is aangenomen, kan de situatie die zich thans voordoet zich herhalen in andere gevallen die spelen.

Mevrouw Raven zet uiteen dat de vertrouwelijke beantwoording te maken had met het feit dat een kwalificatie werd gegeven over een Europese overheid. Indien dat eruit wordt gehaald, kan de vertrouwelijkheid worden opgeheven. Wel hecht spreekster eraan op te merken dat de beantwoording zes weken geleden heeft plaatsgevonden. Zij zegt toe te zullen bekijken in hoeverre het antwoord moet worden geactualiseerd.

4. Ingekomen stukken

Geen.

5. Verslag van 6 april 2009

Het verslag wordt conform vastgesteld.

6. Termijnagenda BEM

De voorzitter deelt mede dat ter vergadering een actuele versie is uitgereikt (versie 14 mei 2009).

De Termijnagenda geeft geen aanleiding tot nadere bespreking.

7. Jaarrekening 2008 (statenvoorstel)

De voorzitter geeft in de eerste plaats het woord aan de heer Buiting, voorzitter van de subcommissie voor de Jaarrekening.

De heer Buiting licht, onder verwijzing naar het schriftelijke advies van de subcommissie d.d. 13 mei jl., toe dat de subcommissie uitvoerig naar de Jaarrekening heeft gekeken. Er heeft overleg plaatsgevonden met de gedeputeerde en haar ambtenaren; voorts is over een aantal onduidelijkheden vragen gesteld aan de accountant. Alle vragen zijn naar tevredenheid beantwoord op grond waarvan de subcommissie adviseert de Jaarrekening 2008 vast te stellen.

Spreker hecht eraan de volgende twee punten aan te stippen.

De subcommissie heeft met waardering geconstateerd dat een belangrijke stap voorwaarts is gemaakt in de leesbaarheid en transparantie van de Jaarrekening.

Er is echter nog altijd sprake van een aantal punten van zorg. Een belangrijk punt van zorg blijft de onderbestedingen. In de subcommissie is hierover uitvoerig van gedachten gewisseld. Met betrekking tot de boekhoudkundige kant heeft de subcommissie de indruk dat de wijze waarop zaken zijn gepland, en uiteindelijk in de Jaarrekening terugkomen, steeds meer inzichtelijk wordt. Daarnaast heeft het bestuurlijke apparaat echter de verantwoordelijkheid erop toe te zien dat hetgeen is voorgenomen ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Dat heeft nog niet geleid tot een duidelijke afname van de onderbesteding. Het laatste geeft de subcommissie derhalve als aandachtspunt voor dit jaar mee.

Voorts is een aantal vragen overgebleven over de diverse reserveposities. Toegezegd is dat inzicht te vergroten.

De heer Bersch spreekt zijn waardering uit voor het werk van de subcommissie. De SP onderschrijft de aanbevelingen van de subcommissie. Voor het overige komt spreker nader op dit onderwerp terug in de Statenvergadering.

Mevrouw Versteeg deelt mede dat D66 het advies van de subcommissie onderschrijft alsmede de aanbevelingen van Ernst & Young.

D66 heeft geconstateerd dat op de lijst van afgehandelde moties en amendementen zaken ontbreken. D66 pleit ervoor bij de volgende Jaarrekening zorgvuldiger om te gaan met de door de Staten ingediende en aangenomen moties en amendementen.

Tot slot merkt spreekster op dat D66 moeite heeft met het feit dat in het persbericht over de Jaarrekening niet is opgenomen dat nog besluitvorming moet plaatsvinden in PS. Daarmee wordt in feite gesuggereerd dat GS de bevoegdheid heeft te besluiten over de bestemming van een resultaat. D66 staat op het standpunt dat in ieder persbericht duidelijk dient te worden vermeld welke bevoegdheden GS dan wel PS hebben.

De heer Nugteren hecht er in de eerste plaats aan waardering uit te spreken voor de ontwikkelingsgang van de Jaarrekening.

GroenLinks ondersteunt de opmerking van D66 over het persbericht.

In de subcommissie is nagenoeg alles naar tevredenheid van GroenLinks besproken.

Voor de volgende twee punten vraagt GroenLinks nog aandacht.

GroenLinks vraagt zich af wat er gebeurt indien zaken niet worden uitgevoerd conform de planning. In het algemeen geldt de regel dat gelden die niet zijn uitgegeven terugvloeien naar de Algemene Reserve. GroenLinks constateert in deze echter dat sprake is van zeer veel Bestemde Reserves. Op Bestemde Reserves hebben PS geen grip. Spreker informeert hoe de Bestemde Reserves zich verhouden tot de Algemene Reserve.

Voorts verzoekt spreker om een nadere toelichting ten aanzien van de opmerking van de accountant over de risico's in het project Hart van de Heuvelrug.

De heer Kiliç deelt mede dat alle vragen van de PvdA in de subcommissie zijn gesteld en naar tevredenheid zijn beantwoord. De PvdA sluit zich aan bij de vraag van GroenLinks over de risico's met betrekking tot het project Hart van de Heuvelrug.

Mevrouw Smit deelt mede dat de VVD zich aansluit bij het advies van de subcommissie. Vanuit de VVD wordt aandacht gevraagd voor de volgende punten.

De VVD hecht aan een betere toelichting op de majeure projecten, met name voor wat betreft het inzicht in de risico's en het geprognoseerde eindresultaat dat nog menigmaal ontbreekt. De VVD pleit ervoor het risicomanagement beter te integreren in de Planning & Controlcyclus, maar ook binnen het management in de afdelingen moet het beter 'indalen'. De VVD betreurt dat in de Jaarrekening 2008 een rapportage van het Uitvoeringsprogramma ontbreekt. Spreekster heeft wel gelezen dat in deze in juli een overzicht wordt verstrekt. De VVD pleit ervoor bij deze rapportage tevens inzicht te verstrekken in de financiële consequenties van de Samenwerkingsagenda.

In het kader van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (blz. 12) heeft het Rijk eind vorig jaar € 35 miljoen beschikbaar gesteld; de provincies Utrecht en Gelderland verdubbelen deze bijdrage. Geïnformeerd wordt of dit een gedeelte van het Bestuursakkoord betreft en zo ja welk deel en welk bedrag door de provincie als cofinanciering moet worden vrijgemaakt en waaruit. Spreekster vestigt vervolgens de aandacht op de Bestemmingsreserve Westelijke Corridor ad € 5 miljoen (blz. 242). Deze is bestemd voor projecten waarbij verevening niet mogelijk is. Spreekster memoreert de discussie in juli 2008, waarbij gedeputeerde Raven op een desbetreffende vraag van de VVD heeft aangegeven dat het ecoduct Beukbergen zou worden verevend. Op grond hiervan begrijpt spreekster derhalve niet dat er in de omschrijving staat dat verevening niet mogelijk is. Verzocht wordt om een nadere toelichting. Met betrekking tot de rapportage van Agenda 2010 mist de VVD het financieel inzicht per project van voorgaande jaren, waar de provincie nu staat en wat zij heeft gepresteerd.

De heer Ruys deelt mede dat het CDA zich aansluit bij de waarderende woorden voor de ontwikkelingsgang van het Jaarverslag en het werk van de subcommissie. In aansluiting op de opmerking van de VVD ter zake van de verevening, mede in relatie tot het punt dat GroenLinks naar voren bracht met betrekking tot het Hart van de Heuvelrug, merkt spreker op dat op enig moment duidelijk moet zijn in hoeverre zaken moeten worden opgelost via de risicoparagraaf dan wel een voorziening. Voorts sluit spreker zich aan bij de opmerking van D66 over het persbericht. De rol van PS moet duidelijk zijn.

De heer Van Kranenburg spreekt zijn waardering uit voor het werk van de subcommissie en deelt mede dat de ChristenUnie niets heeft toe te voegen aan het advies van de subcommissie.

Mevrouw Raven geeft aan dat er al punten zijn te benoemen die de leesbaarheid van het Jaarverslag volgend jaar verder zullen vergroten. Zo zal er sprake zijn van overzichtelijkere indicatoren en een hoofdstukindeling conform de Begroting. Spreekster onderschrijft de kritiek ten aanzien van het verschenen persbericht. De onderbestedingen blijven ook voor GS een punt van zorg en aandacht. Er zal veel meer aan de voorkant moeten worden gekeken in de zin dat scherper zal moeten worden begroot. De opmerking over de lijst van afgehandelde moties en amendementen wordt meegenomen. Overigens zij hierbij wel opgemerkt dat de moties en amendementen zijn opgenomen op basis van de lijst van de Statengriffie. In die zin is het van belang dat ook de Statengriffie hieraan aandacht besteedt.

Indien met elkaar afgesproken doelen binnen de vier jaar zijn bereikt en er geld resteert, vloeit dat terug naar de Algemene Reserve. De vraag is echter wat er gebeurt als afgesproken doelen niet binnen de vier jaar maar bijvoorbeeld binnen zes jaar worden uitgevoerd. Wat GS betreft wordt die discussie gevoerd in het kader van de midterm review, waarbij sprake is van een overzicht van de stand van zaken ten aanzien van het Uitvoeringsprogramma. Daarin wordt

aangegeven wat op dit moment inhoudelijk is bereikt, wat het heeft gekost, hoeveel het nog gaat kosten en binnen welke periode.

De heer Nugteren geeft aan dat hij een termijn van 1 jaar in gedachte had, zijnde de termijn waarop de Begroting is gebaseerd. GroenLinks pleit ervoor een grens te stellen aan het terugvallen van niet besteed geld in de Bestemde Reserves, zodat enige vorm van druk blijft bestaan op de uitvoering.

Mevrouw Raven zet uiteen dat de reden waarom iets niet is uitgevoerd sterk afhangt van het onderwerp. Soms is dit een gevolg van ingewikkelde planprocedures. Zij onderschrijft dat de reden helder moet zijn. Indien blijkt dat geld zonder reden wordt gereserveerd, dient dit terug te vloeien naar de Algemene Reserve. In de beantwoording van GS is aangegeven dat de Reserves en Voorzieningen in 2009 worden herzien; het voorstel Beleidskader Reserves en Voorzieningen komt op 7 september a.s. in de commissie.

De heer Buiting geeft in deze in aansluiting op de opmerking van GroenLinks als suggestie mee afhankelijk van de bestemming een clausulering in te bouwen.

Mevrouw Raven onderschrijft het belang dat hiernaar kritisch wordt gekeken zeker in een tijd van krimp.

In algemene zin worden risico's opgepakt door middel van een interne rapportage. Voor wat betreft het Hart van de Heuvelrug verwijst spreekster naar de beantwoording van GS. Daarin staat dat de provincie begin 2009, als gevolg van een toegenomen risicobewustzijn, een intern onderzoek heeft uitgevoerd naar de risico's van het gehele project. De door de accountant aangehaalde bevindingen zijn overgenomen uit het interne rapport van de provincie. De financiële risico's worden gedragen door alle betrokken partijen. Hart van de Heuvelrug is één van die projecten waar heel nadrukkelijk de vinger aan de pols moet worden gehouden en dat is op deze wijze gebeurd.

Spreekster zegt toe in het blauwtje te zullen terugkomen op de vraag met betrekking tot verevening.

De betere toelichting op de majeure projecten is inmiddels toegezegd. Er zal tevens tegemoet worden gekomen aan de opmerkingen ten aanzien van het Uitvoeringsprogramma en de Samenwerkingsagenda. De Samenwerkingsagenda bestaat echter vooral uit beleid waarvoor in de afgelopen periode al kaders zijn gesteld. Het is echter goed een en ander inzichtelijk te maken, zodat kan worden gezien wat de financiële consequenties zijn geweest.

Met betrekking tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de € 35 miljoen die is verkregen vanuit de Nota Ruimte licht spreekster toe, dat de provincie Utrecht € 20,3 miljoen krijgt. Dat wordt afgetrokken van het Bestuursakkoord; de cofinanciering is geen geld uit de Algemene Middelen; dat was reeds opgenomen in het Coalitieakkoord (AVP en Agenda 2010).

Met betrekking tot Agenda 2010 zegt spreekster het gevraagd financieel inzicht in de kosten per project toe inclusief het doel.

De voorzitter sluit de discussie af met de conclusie dat dit onderwerp terugkomt in PS.

8. Nota financiële ontwikkelingen en financieel beleid

Mevrouw Smit deelt mede dat het voorliggende stuk een goed inzicht geeft in de financiële ontwikkelingen en de vermogenspositie. Er staat de provincie echter nog veel te wachten o.a. als gevolg van de financiële- en economische crisis. De VVD pleit derhalve voor een strak financieel beleid; zij sluit daarbij bezuinigingen/heroriëntatie niet uit. In grote lijnen kan de VVD zich vinden in de strekking van het voorliggende stuk.

Spreekster plaatst inhoudelijk vervolgens de volgende vragen en opmerkingen.

Blz. 2, inzake het meerjarenperspectief. Het meerjarenperspectief wordt in 2012 afgesloten met een positief saldo van € 32,9 miljoen. De VVD heeft er echter al eerder op gewezen dat in het nieuwe Coalitieakkoord is afgesproken dat de reservering Pakketstudies ad € 8,5 miljoen per jaar wordt opgenomen in het meerjarenperspectief. Dat is niet gebeurd, waardoor een

vertekend beeld ontstaat over het positief saldo dat feitelijk slechts 24 miljoen bedraagt in 2012. De VVD verzoekt dit in volgende stukken te verwerken.

Blz. 9, inzake vermogenspositie. De effecten van de Stofkam I en II zijn € 65 miljoen. Spreekster memoreert in deze de opmerking van de VVD over de uitname van € 3,1 miljoen uit de Reserve Grote Wegenwerken. Afgesproken is dat dit een tijdelijke uitname betrof en het bedrag zou worden teruggestort. Dat zou wellicht bij de Voorjaarsnota 2010 of eerder kunnen gebeuren. De VVD verwacht dat de komende periode geen sprake zal zijn van grote overschotten in de Voorjaarsnota op grond waarvan gelden opnieuw zullen kunnen worden besteed dan wel gereserveerd. De VVD geeft derhalve in overweging de € 3,1 miljoen mee te nemen in wellicht Stofkam III, het overzicht Reserves en Voorzieningen dan wel daarop terug te komen op een ander moment.

Blz. 11, inzake het Collegeprogramma. Aangegeven wordt dat het niet onaannemelijk is te veronderstellen dat tenminste een gedeelte uit het Uitvoeringsprogramma ook na 2011 wordt voortgezet als gevolg van afspraken, toezeggingen en verwachtingen. Dat is de VVD wat te vrij. In die zin sluit de VVD zich aan bij het betoog van GroenLinks bij de Jaarrekening. Het kan niet zo zijn dat trajecten alsmaar doorlopen, maar het kan helemaal niet zo zijn dat de € 418 miljoen niet taakstellend en maximaal is.

Blz. 6, inzake overprogrammering. Overprogrammering is een van de mogelijkheden om onderbesteding tegen te gaan. Wat de VVD betreft is dit niet een vrijbrief maar toepasbaar als het met name gaat om het AVP, de ILG-gelden, het UMP en wellicht een enkel project uit het Uitvoeringsprogramma.

Blz. 7, inzake voorstellen. De VVD kan zich geheel vinden in deze voorstellen. De basis voor een solide financieel beleid en de spelregels die met elkaar worden afgesproken zijn helder verwoord.

Ook met de zaken op blz. 10 van bijlage 1 kan de VVD volledig instemmen.

De heer Nugteren spreekt zijn waardering uit voor de inhoud van het voorliggende stuk. In de visie van GroenLinks is dit een goede stap in de richting van het verder onder controle krijgen van de financiële organisatie en planning. Het spreekt GroenLinks aan dat hierin het begrip behoedzaamheid terugkeert. GroenLinks heeft altijd kritiek gehad op het feit dat een groot deel van het provinciaal vermogen in korte tijd werd uitgegeven zonder dat dit was gebaseerd op een visie. De Reserve liep sterk terug. Thans ziet GroenLinks daarin een ommekeer, hetgeen haar verheugt.

Voorgesteld wordt in 2011 € 100 miljoen over te houden. Dat is een stap in de goede richting, maar mag wat GroenLinks betreft meer zijn. Spreker baseert zich in deze op een advies van de heer Boorsma in 2006 over hoe zou moeten worden omgegaan met het provinciaal vermogen. Hij heeft geadviseerd na deze periode € 150 – 200 miljoen over te houden. GroenLinks ondersteunt dit advies, mede gelet op de bedreigingen die op de provincie afkomen.

Aangegeven wordt dat ten aanzien van de opcenten over 2 jaar een daling te verwachten is naar € 5 – 8 miljoen; de Treasuryinkomsten gaan met € 2 miljoen achteruit. Indien daarbij de discussie over het Provinciefonds wordt meegenomen, zal wellicht rekening moeten worden gehouden met minder inkomsten van € 30 miljoen. Dat is nagenoeg gelijk aan de vrij besteedbare ruimte waarvan nog wordt uitgegaan voor de periode na 2011.

GroenLinks heeft er geen moeite mee dat er bezuinigd moet worden. De provincies zijn de enige grote maatschappelijke (non-profit) instellingen, die in de afgelopen 10 jaar nog nooit enige bezuiniging van serieuze omvang hebben meegemaakt.

Op blz. 3 en 9 is sprake van een tegenstrijdigheid. In het ene geval wordt vermeld dat in 2011 sprake zal zijn van € 173 miljoen provinciaal vermogen en in het andere geval van Reserves. GroenLinks sluit zich aan bij de opmerking van de VVD ten aanzien van blz. 11.

Bijlage 3, inzake invoering kapitaaldienst. Aangegeven wordt dat er vooralsnog geen doorslaggevende argumenten zijn voor (verdere) invoering van een kapitaaldienst. GroenLinks is daarvan niet overtuigd. Een kapitaaldienst heeft het voordeel dat behoedzamer met het geld wordt omgegaan omdat wordt bekeken wat het kost in de loop van de tijd. Tot nu toe is de policy altijd geweest vooral te kijken naar wat er in kas is en wat daaruit kan worden gehaald. GroenLinks acht dit niet verstandig. Het argument van inflexibiliteit in geval van een kapitaaldienst wordt in de visie van GroenLinks ondervangen door alles in bestemde Reserves of Fondsen te stoppen.

Bijlage 4, Treasurybeleid. GroenLinks kan zich vinden in de inhoud van het stuk terzake. Wel informeert spreker dit zich verhoudt tot het een aantal jaren geleden opgestelde Beleggingsprotocol. In dat protocol staat dat voor een bepaald percentage in tripple A moet worden belegd. Daarover treft spreker niets aan in bijlage 4. Er staat alleen beschreven dat het hoogwaardig moet zijn. GroenLinks pleit ervoor vast te leggen dat sprake moet zijn van een hoog percentage tripple A. Voorts vraagt GroenLinks zich ten aanzien van het aandelenpakket af waarom zoveel in de VS staat.

GroenLinks mist in het stuk een opmerking over leningen.

Voorts vraagt GroenLinks zich af hoe het zit met het mandaat van ondertekenen. In het stuk staat terecht dat altijd door twee moet worden getekend. Geïnformeerd wordt of sprake is van een trapsgewijs systeem tot welk niveau wie iemand mag mandateren.

Tot slot wordt terecht opgemerkt dat het Treasurybeleid moet worden ondergebracht bij de afdeling Financiën. GroenLinks vraagt zich af waarom in de organisatie niet expliciet de controllerfunctie is ingebouwd. In vele organisaties is sprake van de afdeling Financiën en Control. In de visie van GroenLinks zou het een stap voorwaarts zijn het ook bij de provincie op die manier te benoemen, omdat dit de zelfstandigheid van het financieel beheer aangeeft.

De heer Buiting spreekt zijn waardering uit voor de inhoud van het voorliggende stuk. Met betrekking tot de Kapitaaldienst staat het CDA op het standpunt dat het op dit moment geen prioriteit heeft de huidige systematiek te veranderen. Op grond van het vorenstaande kan het CDA zich in deze vinden in de conclusie in het stuk.

Bijlage 3, beleidskader onderbestedingen. Het CDA betreurt dat in dit kader toch weer veel slagen om de arm worden gemaakt. Het gaat om het feit dat het percentage in de afgelopen jaren aan de hoge kant is en het om grote bedragen gaat. Het CDA staat op het standpunt dat er derhalve iets moet veranderen in de wijze van plannen en begroten dan wel in de wijze waarop de uitgaven worden gerealiseerd.

De heer Van Kranenburg sluit zich aan bij het betoog van het CDA ten aanzien van de onderbestedingen.

De heer Bersch sluit zich aan bij het betoog van GroenLinks over de € 100 miljoen. Spreker memoreert in deze dat GS beleid formuleren over o.a. het herstructureren van bedrijventerreinen, waarvan de uitvoering na 4 jaar waarschijnlijk net op gang is gekomen. Indien straks slechts sprake is van € 100 miljoen, is de vraag wat overeind kan blijven van hetgeen in gang is gebracht. In die zin vraagt de SP zich af of de € 100 miljoen in verhouding tot de € 400 miljoen die nu extra wordt uitgegeven wel voldoende is om die goede zaken te blijven doen.

In het Teasurystatuut komt de kredietwaardigheid aan de orde. De SP vraagt zich af of nog welvertrouwd kan worden op de kredietratings.

Voorts vestigt spreker de aandacht op de duurzaamheid van het vermogensbeheer. De SP informeert naar de garantie dat beleggingen en deposito's bij banken en financiële instellingen (blz. 29) ook daadwerkelijk duurzaam worden geïnvesteerd.

Mevrouw Versteeg deelt mede dat het stuk bij D66 primair een procedurele vraag oproept. Het is de commissie ter oriënterende bespreking voorgelegd. Op blz. 1/2 staat echter dat met deze notitie invulling wordt gegeven aan een vijftal toezeggingen. D66 vraagt zich af of in deze sprake is van nieuw beleid, bijgesteld beleid of oud beleid. Indien het nieuw of bijgesteld beleid betreft, zou in de visie van D66 sprake moeten zijn van een Statenvoorstel. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Vervolgens plaatst spreekster namens D66 inhoudelijk de volgende vragen en opmerkingen. Blz. 2, inzake financiële consequenties. Aangegeven wordt dat scherper budgetteren, afwegen en (politieke) keuzes maken onvermijdelijk wordt. D66 heeft hier geen moeite mee en ziet daar zelfs een kans in. Het zal de creativiteit doen toenemen en wellicht de onderbesteding doen afnemen.

Bijlage 1, inzake vermogenspositie. D66 ondersteunt de opmerkingen die zijn gemaakt over politieke herbestemming van gelden die lang onderbested zijn.

Blz. 10, inzake buffer voor risico's. Bij de stelling dat het instrument overprogrammering financiële risico's voor de provincie kunnen toenemen plaatst D66 een aantal vragen/kanttekeningen. Dat het risico toeneemt door revolverende fondsen en de landelijke ontwikkelingen op financieel gebied is evident. Op 2 februari jl. is echter slechts een verkennende notitie overprogrammering besproken. Daarin staat dat de nadere uitwerking van het instrument overprogrammering wordt meegenomen in de Begroting 2010. In de verkennende notitie is een risico van overprogrammering opgenomen met één onderdeel ten aanzien van de financiële risico's. Verwoord is dat dit risico door middel van heldere financiële spelregels en een goede Planning & Controlcyclus kan worden beperkt. In het stuk wordt voorts duidelijk aangegeven dat er eigenlijk geen financiële risico's zijn. Op grond van het vorenstaande en de opmerking van Ernst & Young ten aanzien van onderbesteding en risicomanagement lijkt het D66 prematuur in het voorliggende stuk te stellen dat het instrument overprogrammering mede aanleiding is het risicoprofiel te herzien in de Voorjaarsnota 2009.

D66 ondersteunt het betoog van GroenLinks ten aanzien van de € 100 miljoen voor de volgende periode; uit oogpunt van mogelijk nieuw beleid zou een grotere buffer wenselijk zijn.

Bijlage 2, inzake invoering kapitaaldienst. D66 ondersteunt de inhoud.

Bijlage 3, inzake Beleidskader Onderbestedingen. D66 neemt de inhoud vooralsnog ter kennisneming aan en adviseert voortvarend aan de slag te gaan met de opmerkingen van Ernst & Young over de onderbestedingen.

Bijlage 4, inzake Treasurybeleid. D66 sluit zich aan bij de reeds gestelde vragen. De suggestie van GroenLinks over de herbenoeming van de afdeling Financiën in Financiën en Control kan op de steun van D66 rekenen.

Mevrouw Bodewitz merkt op dat al veel is gezegd. D66 gaf aan dat het alleen al uit oogpunt van mogelijk nieuw beleid voor de nieuwe Collegeperiode van belang is dat er meer dan € 100 miljoen vrij besteedbaar vermogen over zal zijn. Het roept bij de PvdD tegelijkertijd de vraag op wat dit betekent voor deze Collegeperiode op het moment dat zich maatschappelijke ontwikkelingen voordoen waarop in de visie van PS zou moeten worden ingezet.

De heer Kiliç deelt mede dat de PvdA van mening is dat de inhoud van het voorliggende stuk een goede basis is om mee verder te gaan.

De PvdA kan zich vinden in de op blz. 7 verwoorde uitgangspunten.

Met betrekking tot de € 100 miljoen vraagt de PvdA zich af hoe dat zal worden bereikt.

Bijlage 2, inzake vermogenspositie. Spreker wijst op de bestemmingsreserves € 497 miljoen. Aangegeven wordt dat de bestemmingsreserves voornamelijk uit de reserve Dekking

Structuurfonds (€ 208 miljoen) bestaat en de Reserve Coalitieakkoord (€ 118 miljoen). Tezamen bedraagt dit slechts € 326 miljoen. Verzocht wordt om een nadere toelichting. Voorts meent de PvdA dat het voorlopig rekeningresultaat € 8 miljoen is in plaats van € 7 miljoen.

Bijlage 3, inzake investering kapitaaldienst. De PvdA onderschrijft de omschrijving dat deels sprake is van een kapitaaldienst. Geïnformeerd wordt wat al dan niet deels kapitaaldienst is.

Bijlage 4, inzake Treasurybeleid m.n. blz. 29 inzake duurzaam beleggen. Geïnformeerd wordt hoe gekomen is aan het percentage van 25%. Geïnformeerd wordt of het niet wenselijk is dit percentage te verhogen op grond van de ontwikkelingen van de laatste jaren.

Mevrouw Raven licht toe dat het allemaal kaders betreffen waar de commissie BEM in de afgelopen periode om heeft verzocht. Met betrekking tot de status licht spreekster toe, dat het voorliggende stuk als handvat zal dienen voor de Voorjaarsnota.

Mevrouw Versteeg informeert of PS nog zullen besluiten over de kaders.

Mevrouw Raven memoreert dat de nota onderbesteding al een keer in de commissie BEM is besproken; het instrument overprogrammering betreft de uitvoering van een door PS aangenomen motie.

Mevrouw Versteeg wijst erop dat sprake was van een onderzoek onderbestedingen. Daarop is een brief gevolgd, waarin een beleidskader is toegezegd. Ten aanzien van het instrument overprogrammering heeft een oriënterende bespreking plaatsgevonden over een startnotitie naar aanleiding waarvan veel opmerkingen zijn gemaakt. D66 had zowel ten aanzien van de onderbesteding als de overprogrammering Statenvoorstellen verwacht, die in PS zouden worden vastgesteld.

Mevrouw Raven merkt op dat dit alsnog moet gebeuren indien de mening van D66 door de meerderheid van de commissie wordt gedeeld.

De heer Buiting zet uiteen dat het CDA wel met het voorliggende stuk kan leven als richtinggevend stuk, mits daarna een formeel stuk komt, bv. in de vorm van de Voorjaarsnota, waarin het een en ander uiteindelijk definitief is verwoord. Wellicht is het woord kader in het voorliggende stuk verwarrend. Het CDA ziet het meer als een aantal richtsnoeren van beleid waarlangs op dit moment een aantal denklijnen wordt uitgewerkt, die uiteindelijk geconcretiseerd worden in de Voorjaarsnota die door PS wordt vastgesteld. Het CDA stelt de open discussie op prijs en hoopt dat een aantal vragen en opmerkingen die thans worden gemaakt daarin ook nog worden meegenomen.

Mevrouw Versteeg blijft van mening dat er een statenvoorstel moet komen. Dat is voor PS de laatste mogelijkheid om eventueel te amenderen voordat het vastgesteld beleid wordt.

Mevrouw Raven memoreert dat in de samenvatting duidelijk staat dat het gaat om uitgangspunten voor het financiële beleid voor de komende jaren. GS hebben het ter kennisname naar de commissie gestuurd. GS hebben willen aangeven dit als richting te willen gebruiken voor de Voorjaarsnota. Het is door de Statengriffie ter bespreking op de agenda geplaatst.

De heer De Vries merkt op dat het slechts om het formele moment gaat, dat een en ander met elkaar wordt vastgelegd; PS stellen de kaders vast, waarmee GS hun financieel beleid verder kunnen uitvoeren.

Mevrouw Smit steunt het betoog van D66. Er loopt thans een aantal zaken door elkaar; overprogrammering, onderbesteding maar er ligt tevens een nota financiële ontwikkelingen en financieel beleid voor waarin in feite 7 punten ter besluitvorming worden voorgesteld. Met de 7 punten wordt de koers bepaald voor de komende tijd en zou als zodanig wel als een officieel stuk moeten worden aangemerkt.

Naar aanleiding van de discussie lijkt het mevrouw Raven goed dat de kaders helder worden gemaakt in een apart stuk, waarover vervolgens een besluit wordt genomen in PS.

De voorzitter resumeert dat de verschillen van inzicht niet groot zijn. Duidelijk moet zijn wanneer wordt gesproken over uitgangspunten of beleid met een beleidskader. Wellicht is het mogelijk die onduidelijkheid bij het verslag van deze vergadering weg te nemen door de reeks van toezeggingen te voorzien van het woord uitgangspunten of beleid met een beleidskader, waarover voor de behandeling van de Voorjaarsnota moet worden gesproken.

Mevrouw Raven zegt dit toe.

Mevrouw Raven vervolgt te onderschrijven dat behoedzaam aan de slag moet worden gegaan. Dat een aantal bezuinigingen tegemoet kunnen worden gezien, is duidelijk en dat vereist een nog grotere behoedzaamheid.

Ten aanzien van de € 100 miljoen en de verwijzing naar het advies van de heer Boorsma merkt spreekster op dat op het moment dat de provincies erg veel geld hebben, makkelijker een greep in de kas wordt gedaan. GS gaan er vanuit die € 100 miljoen haalbaar is.

De heer Nugteren merkt op dat thans wordt aangegeven dat het Rijk een greep doet in de kas indien sprake is van veel reserves. Het Rijk grijpt echter alleen in op uitgaven; dat is haar bevoegdheid. Juridisch is het lastig in te grijpen in reserveposities van gemeenten of provincies. Op grond van het vorenstaande zou de angst dat de provincie geld kwijtraakt als er veel op het bankboekje staat moeten worden vervangen door een angst dat het structurele inkomen omlaag gaat.

Mevrouw Raven zet uiteen dat de € 8 miljoen met betrekking tot de Pakketstudies tot 2011 in het Uitvoeringsprogramma staat en vanaf 2012 in de Begroting is opgenomen.

Spreekster benadrukt dat de € 418 miljoen taakstellend is. Er zal niet meer geld worden uitgegeven. Mogelijk moet een discussie worden gevoerd over de overloop.

Spreekster herinnert zich de discussie over de € 3,1 miljoen Reserve Grote Wegenwerken anders. Gezegd is dat, op het moment dat een jaarschijf eruit wordt gehaald en het geen invloed heeft op de voortgang van de projecten die binnen de Grote Wegenwerken vallen, het bedrag niet hoeft te worden teruggestort. Op dit moment is er geen enkele belemmering in de voortgang, zoals ook is geconstateerd in de Jaarrekening.

Spreekster merkt op dat overprogrammering met name aan de orde is op het terrein van AVP. Over de kapitaaldienst kan verschillend worden gedacht.

Met betrekking tot het Treasurybeleid zet spreekster uiteen dat voor wat betreft het mandaat sprake is van een intern protocol. GS spreken altijd over de afdeling Financiën, maar er is feitelijk wel degelijk sprake van de afdeling Financiën en Control.

Waarom een hoog percentage aandelen in de VS is uitgezet, is spreekster niet bekend.

Het Treasurybeleid is geen nieuw beleid. Er was een aantal stukken en kaders waarvan thans één overzichtelijk document is gemaakt. Er zitten geen nieuwe elementen in.

Met betrekking tot het duurzaam beleggen licht spreekster toe dat op het moment dat de motie duurzaam beleggen is aangenomen daartoe niet van de ene op de andere dag kan worden overgegaan. Het geld moet vrijvallen. Met name in de garantieproducten is geprobeerd dat zoveel mogelijk te doen. Wat betreft deposito's kan dit bv wel via de Triodos of Rabobank duurzaam worden belegd.

De heer Bersch wijst op blz. 29 met name de eerste twee gedachtestreepjes. Er wordt niet specifiek aangegeven dat het bij die banken gaat om duurzame fondsen. In die zin vraagt de SP zich af of beleggingen in het algemeen als duurzaam worden beschouwd.

Mevrouw Raven geeft aan dat de intentie is dat de uitgangspunten, die worden gehanteerd bij het beleggingsbeleid, zijn gericht op duurzaam beleggen. Spreekster zegt toe in deze nader te zullen terugkomen op de vraag van de SP.

Spreekster merkt op dat de provincie tot nu toe nog geen leningen heeft gehad.

Ten aanzien van de onderbestedingen verwijst spreekster naar heer betoog terzake bij de Jaarrekening.

Ten aanzien van de opmerking over de € 100 miljoen in relatie tot het Uitvoeringsprogramma merkt spreekster op, dat veel kaders van de € 418 miljoen voor 4 jaar zijn vastgesteld. Veel programma's stoppen na 4 jaar; slechts enkele programma's lopen door. Ter illustratie wijst zij op de Cultuurnota, dat een jaar overloopt omdat dat landelijk is bepaald.

Commerciële bureaus bepalen wie welke rating krijgt. Om niet afhankelijk te zijn van één instituut heeft de provincie steeds second opinions gedaan. In de wereld zijn er slechts drie instituten die zich met die ranking bezighouden. Omdat aan de ranking geen objectieve criteria ten grondslag liggen, blijft het ingewikkeld.

Het risicomanagement staat al nadrukkelijk op de agenda op grond van de opmerkingen van Ernst & Young. GS hebben toegezegd daarmee intern aan de slag te gaan en daarmee ook terug te zullen komen.

Mevrouw Versteeg geeft aan dat D66 het risicoprofiel goed begrijpt, zeker als het gaat om revolverende fondsen en landelijke ontwikkelingen op financieel gebied. Het ging met name om het instrument overprogrammering dat in het voorliggende stuk al wordt aangemerkt als beleid, terwijl alleen een verkennende notitie is besproken. Dat is in de visie van D66 prematuur, temeer omdat in de notitie staat dat de nadere uitwerking van het instrument overprogrammering wordt meegenomen bij de Begroting 2010.

Mevrouw Raven memoreert dat op dit moment in het kader van AVP wordt overgeprogrammeerd. In december 2007 is bij de behandeling van het Uitvoeringsprogramma een motie ingediend door de VVD. Aangegeven is dat middels overprogrammering zou moeten worden voorkomen dat de € 418 miljoen niet wordt uitgegeven. Een en ander betreft derhalve de uitvoering van voornoemde motie en is niet zozeer een kader.

De heer Buiting geeft als suggestie mee de relatie tussen die twee zaken meer ten principale in een vervolg uit te werken in de zin van wat het betekent voor het risicoprofiel op het moment dat wordt overgeprogrammeerd.

Mevrouw Raven merkt op dat op basis van die motie door GS is aangegeven, dat er een richtlijn moet komen ten aanzien van wanneer al dan niet mag worden overgeprogrammeerd. In het voorliggende stuk hebben GS willen aangeven wat de consequenties kunnen zijn van de uitvoering van de motie overprogrammering.

Of in het kader van de 100 miljoen in deze Collegeperiode nog ruimte is voor nieuw beleid is de spannende discussie in de zin van oud voor nieuw. Dat zijn politieke afwegingen en keuzes.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Bodewitz licht spreekster dat € 418 miljoen moet worden uitgegeven. GS en PS hebben met elkaar een aantal doelen geformuleerd. De uitvoering daarvan kost geld en kan soms langer duren dan 4 jaar. Daarover moet de midterm review inzicht verschaffen. Daarbij komt dat GS proberen in de midterm review inzicht te geven in waar de provincie op dit moment staat in de zin van wat inhoudelijk is bereikt, wat het tot nu toe heeft gekost, wat de provincie nog te doen heeft en wat dat naar verwachting nog gaat kosten. Daarnaast is in de Begroting 2009 wel een stelpost nieuw beleid opgenomen. In die zin zijn er wel mogelijkheden voor nieuw beleid.

Mevrouw Bodewitz memoreert dat in het stuk de mogelijkheid wordt opengelaten dat die stelpost in 2010 en 2011 komt te vervallen.

Mevrouw Raven licht toe dat dat keuzen zijn die PS moeten maken.

Met betrekking tot de € 497 miljoen verwijst spreekster naar blz. 237 van de Jaarrekening. Daar staan alle reserves op een rijtje. Bij het totaal moet nog het weerstandsvermogen worden opgeteld waarmee op € 497 miljoen wordt uitgekomen.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Kiliç licht spreekster toe dat in het in het voorliggende stuk om de grote lijnen gaat.

Tot slot deelt spreekster mede dat de € 173 miljoen betrekking heeft op de reserves.

Mevrouw Smit verschilt van mening over de uitname van de € 3,1 miljoen Reserve Grote Wegenwerken. Spreekster zal hierop op een later tijdstip nader terugkomen.

Voorts kan spreekster zich niet vinden in het antwoord op haar vraag over de € 8,5 miljoen Pakketstudies in relatie tot het meerjarenperspectief.

Spreekster deelt mede dat de VVD de inhoud van de voorliggende notitie met betrekking tot de kapitaaldienst onderschrijft. De provincie heeft wel degelijk een soort kapitaaldienst nl. voor economisch nut; alleen voor maatschappelijk nut wordt het niet toegepast hetgeen de VVD een juiste afweging acht.

De heer Kiliç merkt op in eerste termijn te hebben gesproken over 25% duurzaam beleggen. Het gaat echter om 75% duurzame beleggingen. In algemene zin vraagt de PvdA zich af of het niet verstandig is het Treasurybeleid in zijn totaliteit nog een keer kritisch te bekijken gezien de economische ontwikkelingen en financiële crisis.

De heer Nugteren hoopt dat GS het met GroenLinks eens is dat € 100 miljoen krap is zeker gezien toekomstige financiële ontwikkelingen. De vrije beleidsruimte is nagenoeg verdwenen indien niets wordt gedaan. GroenLinks is van mening dat € 100 miljoen als een minimum moet worden gezien en de provincie zou tot ca € 150 miljoen zou moeten gaan.

GroenLinks pleit ervoor het vastgestelde beleggingsstatuut meer te koppelen aan het voorliggende stuk terzake, omdat daarin toch specifiek zaken zijn opgenomen over de rankings. Het is een goed statuut waarbij de provincie belang heeft, zodat GroenLinks hecht aan verwijzing daarnaar.

Mevrouw Raven bevestigt dat de € 8,5 miljoen terzake de Pakketstudies niet is opgenomen als het gaat om 2012. Zij zegt toe dat dit zal worden verwerkt in de meerjarenbegroting die in november wordt vastgesteld.

Beleggingen vinden plaats op basis van een matrix, waarbij de risico's worden ingedekt. Spreekster zegt toe dat in het voorliggende stuk zal worden verwezen naar het beleggingsstatuut.

De provincie heeft een treasury die dagelijks in de gaten houdt wat er gebeurt. Op het moment dat gunstig kan worden verkocht dan wel aangekocht, gebeurt dat ook. De motie duurzaam beleggen wordt daarbij altijd als uitgangspunt gehanteerd.

De voorzitter rondt de discussie af met de conclusie dat het onderwerp hiermee voldoende is behandeld.

9. Stand van zaken herverdeling provinciefonds

De heer Ruys vestigt de aandacht op toelichting A, waarin de verwachting wordt uitgesproken dat de RFV zal adviseren de autonome uitgave niet te laten meewegen in het uitgavenijkpunt. Daarvoor is het Bestuursakkoord opgesteld. Het belang van het Bestuursakkoord, dat waarschijnlijk regelmatig zal worden geactualiseerd, wordt derhalve steeds groter op grond waarvan de provincie in de visie van het CDA goed in de gaten moet houden of elementen moeten worden ingebracht die voor de provincie van belang zijn.

Bij toelichting B staat dat de belastinginkomsten in het verdeelmodel 'zo laag mogelijk' moeten worden geraamd, hetgeen het CDA in principe aanspreekt. Het vorenstaande is echter enigszins strijdig met de passage waarin staat dat de Opbrengst uit Eigen Middelen (OEM) meeweegt in het verdeelmodel en dat eventueel andere inkomsten moeten worden gegenereerd om die zaken uit te voeren, die de provincie Utrecht voor haar inwoners van belang vindt.

Het CDA staat op het standpunt dat de provincies die veel geld hebben niet nadrukkelijk de ruimte moeten krijgen dat te behouden.

Het CDA verzoekt GS te zijner tijd bij de onderhandelingen alert te zijn op bovengenoemde punten.

De heer Nugteren informeert naar de meest actuele ontwikkelingen met betrekking tot de discussie over het voorstel van de RFV en met name het advies van de heer Boorsma. GroenLinks heeft altijd aangegeven het niet onbegrijpelijk te vinden dat er vanuit het Rijk wordt gekeken naar de inkomsten van gemeenten en provincies. Geïnformeerd wordt of al nadere informatie kan worden verstrekt over het eigen belastinggebied, omdat dit samenhangt met het rekeningrijden dat al dan niet wederom is uitgesteld.

De heer Bersch merkt op dat de SP niet alle uitgangspunten in het voorliggende stuk onderschrijft. Het IPO gaat de discussie aan met de opdracht van behoud van de huidige omvang aan middelen. De SP acht dit een zeer defensieve houding. Wat de SP betreft staat dit ter discussie en moet dit in relatie staan tot de Kerntakendiscussie in de zin van hoeveel nodig is om de wettelijke taken uit te voeren. Dat zou kunnen betekenen dat de provincie minder geld krijgt, hetgeen de SP geen probleem acht.

Mevrouw Versteeg is van mening dat de voorliggende statenbrief niet los kan worden gezien van de nieuwsbrief Financiën van het IPO, waarin informatie staat waarnaar GroenLinks terecht informeert.

Evenals GroenLinks vindt D66 het niet onbegrijpelijk dat het Rijk naar de inkomsten van de provincie kijkt, mede gelet op de slechte economische tijd. In die zin vindt D66 het ook - conform de SP - begrijpelijk indien de provincie minder geld zou krijgen.

De voorzitter van de RFV heeft er in zijn toespraak geadviseerd de financiële verrommeling tegen te gaan. Naast de bestuurlijke verrommeling is ook sprake van financiële verrommeling. Ter illustratie wees hij op de Jeugdzorg. D66 ziet in voornoemd advies een kans om meer geld te verkrijgen voor de typische kerntaken van de provincie. D66 informeert of GS deze mening delen en een lobby zullen inzetten om dit als aanknopingspunt mee te nemen in deze discussie. D66 mist die kans ook in de nieuwsbrief Financiën van het IPO. Daarin staat dat kernpunt van het advies van de contra-expertise van het RFV-advies is, dat het nuttige aanzetten bevat voor een herijking van de omvang en de verdeling van het provinciefonds maar zeker niet meer dan dat. D66 acht dit vrij defensief. Geïnformeerd wordt of bekend is of het IPO ook een kans ziet door middel van het stoppen van de bestuurlijke verrommeling meer geld te verkrijgen voor de typische kerntaken van de provincies.

Mevrouw Raven zet uiteen dat het verzoek aan de RFV om te komen tot een herziening van het provinciefonds is gedaan voordat sprake was van de economische- en financiële crisis. Het verzoek is gedaan op grond van een ingeslopen ongelijkheid. Die ongelijkheid is ca 10 jaar geleden bij de herijking van het provinciefonds ontstaan. De herijking pakte ongunstig uit voor met name de provincies Flevoland en Drente. Op grond van het vorenstaande wat het algemeen gevoelen dat opnieuw een herijking van het provinciefonds zou moeten plaatsvinden met als uitgangspunt dat binnen dezelfde omvang gekomen moet worden tot een herverdeling. Het RFV advies is op 10 maart jl. gekomen. Daarop is de statenbrief gebaseerd. Op dat moment was niet bekend dat het IPO de staten ook informeert.

Het advies van de RFV behelsde nogal verstrekkende gevolgen. De provincies zouden € 597 miljoen teveel hebben op grond waarvan de provincie Utrecht € 58 miljoen zou moeten inleveren. Er bleek echter voor wat betreft Utrecht een grote rekenfout te zijn gemaakt, waardoor het bedrag voor Utrecht inmiddels is teruggebracht naar € 37 miljoen.

Terzake van de verrommeling adviseert de RFV dat duidelijk moet worden gemaakt wat de provincies nodig hebben om hun wettelijke taken uit te voeren.

Op 6 mei jl. is de heer Boorsma met zijn contra-expertise gekomen. In de brief van het IPO staat, dat de heer Boorsma vaststelt dat de aannames in het rapport van de RFV slecht zijn omdat ze willekeurig zijn. Bovendien komt de heer Boorsma na toepassing van dezelfde systematiek als de RFV voor de provincies uit op een teveel van € 155 miljoen in plaats van € 597 miljoen. Met betrekking tot de verrommeling merkt de heer Boorsma op van mening te zijn dat de samenwerking tussen Rijk en provincies om het doel te bereiken goed verloopt. GS hebben nog geen standpunt ingenomen over het rapport van de RFV en de contra-expertise van de heer Boorsma. Persoonlijk is spreekster van mening dat in beiden wat zit. Enerzijds acht zij het een goede zaak indien duidelijk wordt wat de provincies bijdragen aan zaken waarin het Rijk tekort schiet. In de Voorjaarsnota staat een aantal claims die feitelijk door het Rijk zou moeten worden betaald omdat het een taak van het Rijk is maar waar de provincie niet onderuit kan omdat het afspraken betreffen uit het verleden. In een soort IPO-overeenkomst is ca 5 jaar geleden afgesproken, dat provincies wel mee zouden betalen. Anderzijds moet worden opgemerkt dat op veel terreinen goed met het Rijk wordt samengewerkt bv de nota Ruimtegelden voor de Hollandse Waterlinie. Dat laat echter onverlet dat ook dan goed inzichtelijk moet worden gemaakt wat het Rijk, de provincie, Europa, het BRU doen.

De start van de discussie over het provinciefonds vond derhalve in een hele andere periode plaats. Vervolgens werd duidelijk dat het Rijk als gevolg van de financiële crisis moest bezuinigen. Op dat moment werd direct gekeken naar de inkomsten van de provincies en was de herverdeling van het provinciefonds niet meer het uitgangspunt, maar in hoeverre het Rijk de provincies kan korten om de eigen Begroting aan te vullen.

Afgelopen maandag heeft het eerste overleg met de fondsbeheerders (mw. Bijleveld en de heer Bos) plaatsgevonden. Daarbij is door de fondsbeheerders aangegeven dat het Rijk nog geen standpunt heeft ingenomen over het advies van de RFV, maar dat bij de Voorjaarsnota wel al met een voorstel zou worden gekomen. Dat betekent in feite dat het advies van de RFV dan wel de contra-expertise van de heer Boorsma niet meer van belang is. Het gaat om een bedrag onder de streep, zodat het Rijk een bezuiniging kan inboeken. De discussie loopt derhalve thans volstrekt een andere kant op. Het IPO heeft aangegeven dat, op het moment dat op het provinciefonds wordt gekort en de omvang daarvan duidelijk is, zij zelf de herverdeling van het provinciefonds ter hand wil nemen.

Met het vorenstaande is ook de discussie over het eigen belastinggebied naar de achtergrond verdwenen. Deze discussie was sterk gekoppeld aan de kilometerheffing, die met ingang van 2012 zou worden ingevoerd en waarmee de opcenten zouden verdwijnen. Spreekster heeft begrepen dat de kilometerheffing thans niet voor 2017 wordt ingevoerd.

GS achten het niet verstandig de discussie over het eigen belastinggebied thans tegelijk met de discussie over het provinciefonds te voeren.

De commissie Ladders speelt zijdelings een rol, omdat de Kerntakendiscussie volop wordt gevoerd; echter niet zodanig, dat ook in IPO-verband al een directe lijn wordt gelegd tussen Kerntaken, benodigde financiën en het provinciefonds.

Samenvattend merkt spreekster op dat het rapport van de RVF en het contrarapport van de heer Boorsma zijn aangeboden aan de Minister en de Staatssecretaris. Volgens de fondsbeheerders zou het korten van de provincies al op 29 mei a.s. aan de orde zijn in het kader van de Voorjaarsnota. Het IPO heeft aangegeven dat deze gang van zaken haar bevreemdt, omdat het IPO een reactie wil hebben op het advies van de RFV. Spreekster heeft begrepen dat dit na de zomer komt.

Dit is de stand van zaken op dit moment.

De voorzitter sluit de behandeling van dit onderwerp af met de conclusie, dat de discussie te zijner tijd zal worden vervolgd.

10. Deregulering

Mevrouw Bodewitz vestigt de aandacht op bijlage 3. Hierin lijkt een voorschot te worden genomen op de bevindingen van de ad hoc commissie Kerntaken. Ter zake van het op te stellen Subsidiekader wordt nl gerefereerd aan punten die sterk te maken hebben met de Kerntakendiscussie. Op grond hiervan kan spreekster zich voorstellen met het opstellen van het Subsidiekader wordt gewacht totdat de Kerntakendiscussie is afgerond.

In bijlage 4 wordt gerefereerd aan de Boswet en de mogelijkheden extra eisen bovenop de Boswet te laten vervallen. Dit punt is ook aan de orde geweest in de ad hoc commissie nWro. Spreekster begreep daar dat men juist voorstander is van behoud van de huidige formulering in het Streekplan, hetgeen ook de PvdD voorstaat.

De heer De Vries merkt op dat sprake is van twee stukken t.w. de statenbrief van GS en de brief van de ad hoc commissie Vermindering regelgeving en bureaucratie, waarin ook een vraag wordt gesteld aan de commissie.

Met betrekking tot het voorstel van GS om de deregulering handen en voeten te geven, merkt spreker op, dat D66 het een goede zaak acht dat wordt voorgesteld een splitsing aan te brengen in de ex ante uitvoeringstoets vooraf en de invoering van een standaard kostenmodel om te bezien of het gewenste effect is bereikt. Spreker informeert in deze hoe de meetbaarheid daarvan wordt vormgegeven.

D66 kan zich vinden in de samenvatting op blz. 4. Overigens zou de vraag, die aan de commissie wordt voorgelegd, moeten zijn of zij zich kan vinden in de opzet. D66 kan zich daarin vinden.

De ad hoc commissie Vermindering regelgeving en bureaucratie legt de vraag voor of er mogelijk een vervolg moet komen om de vinger aan de pols te kunnen houden bij de uitvoering van de huidige voorstellen en om zelf eventueel nieuwe dereguleringsinitiatieven te kunnen initiëren. D66 pleit voor een vervolg van de ad hoc commissie. Het ware handig geweest indien daartoe direct een voorstel was voorgelegd, maar wellicht kan worden volstaan met een verlenging van het huidige mandaat van de ad hoc commissie Vermindering regelgeving en bureaucratie.

De heer Bersch deelt mede dat de SP voorstander is van een ad hoc commissie die de vinger aan de pols houdt. De SP stemt tevens in met de aanbevelingen van de commissie en de uitwerking van de projecten/pilots.

Tot slot deelt spreker mede dat de SP de uitwerking, die GS door middel van het voorliggende voorstel en de achterliggende stukken aan de aanbevelingen van de commissie tot deregulering hebben gegeven, voor kennisgeving aanneemt.

De heer Nugteren deelt mede dat GroenLinks zich kan vinden in de voorliggende voorstellen van zowel GS als de ad hoc commissie. GroenLinks hoopt dat dit het begin is van een verdergaand proces van deregulering.

Ook de PvdA, VVD en het CDA geven aan in te stemmen met het voorstel van GS en het advies van de ad hoc commissie.

Mevrouw Haak merkt op dat de meetbaarheid een lastig punt is. De afspraak met het Rijk is dat over het geheel 25% zal worden teruggegaan in de administratieve lasten voor burgers. Het zal lastig zijn exact te meten wat daar al dan niet toe gerekend wordt. Zelf zien GS bijvoorbeeld kans de subsidieverlening met 30% te reduceren. Wel zal nog exact moeten worden geformuleerd op grond waarvan deze 30% haalbaar wordt geacht. GS verwachten in ieder geval een flinke stap te kunnen maken door bv subsidies onder de € 1000 af te schaffen. Op dit moment is altijd dezelfde hoeveelheid papierwerk nodig, ongeacht de hoogte van de

subsidie. Volgens GS is het mogelijk een onderscheid te kunnen maken in kleine en grote subsidies, waarbij voor de wat kleinere subsidies minder vragen worden gesteld. GS kunnen in deze regelmatig rapporteren. Van belang is dat GS in het najaar een meting naar de klanttevredenheid willen doen, dit als nulmeting willen gebruiken en deze meting vervolgens na 2 jaar willen herhalen.

Met de eigen rapportages en de klanttevredenheidmeting zal de provincie in de visie van GS een goed instrument in handen hebben om vooruitgang te meten.

Indien behoefte bestaat aan een ad hoc commissie om de vinger aan de pols te houden, heeft spreekster daar geen moeite mee.

Spreekster ziet geen relatie met de Kerntakendiscussie.

De heer Bos ondersteunt het betoog van de gedeputeerde in deze. De ad hoc commissie deregulering heeft gekeken naar het verloop van het subsidieproces. In het kader van de Kerntakendiscussie wordt inhoudelijk gekeken naar de subsidiestromen in financiële zin.

De heer Buiting merkt op dat de ad hoc commissie Vermindering regelgeving en bureaucratie een fase heeft afgerond. Spreker kan zich voorstellend dat vanuit een wat andere doelstelling dan de ad hoc commissie Vermindering regelgeving en bureaucratie een nieuwe ad hoc commissie wordt ingesteld die de vinger aan de pols houdt ten aanzien van het vervolgproces.

De voorzitter concludeert dat de commissie zich kan vinden in het voorliggende voorstel van GS en het advies van de ad hoc commissie met in achtneming van vorenstaande aanvulling vanuit het CDA.

11. Deregulering Verordening natuur en landschap (statenvoorstel)

De heer Bos, voorzitter ad hoc commissie Vermindering regelgeving en bureaucratie, licht aan de hand van een powerpointpresentatie de conclusies en aanbevelingen van de ad hoc commissie toe ten aanzien van deregulering Verordening Natuur en Landschap. De handout van de presentatie is ter vergadering uitgereikt. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter stelt het voorliggende voorstel vervolgens inhoudelijk aan de orde.

De heer De Vries deelt mede dat het voorliggende voorstel D66 verheugt. Op 11 mei jl. is vooruitlopende hierop in de commissie RGW al een discussie gevoerd over de vraag hoe een en ander het beste kan worden aangepast in het najaar. Spreker hoopt dat daaruit een aantal punten voortkomt dat tegemoetkomt aan de conclusies en aanbevelingen van de ad hoc commissie.

De SP, GroenLinks en de PvdA geven aan zich te kunnen vinden in het voorliggende voorstel.

De heer Ruys deelt mede dat het CDA instemt met het voorliggende voorstel. Ten aanzien van de opmerking dat de Verordening eigenlijk de enige weg is, pleit het CDA ervoor een start te maken met het inventariseren van de alternatieven.

Mevrouw Haak merkt op dat in de commissie RGW een proces in gang is gezet om te komen tot een nieuwe Verordening. Dat lijkt spreekster ook de juiste plaats om de discussie over dit onderwerp te voeren.

De heer De Vries merkt op dat het hem niet de bedoeling lijkt het voorliggende voorstel aan de orde te stellen in de commissie RGW.

Mevrouw Haak zet uiteen dat zij doelde op de inhoudelijke discussie over dit onderwerp.

De voorzitter concludeert dat de commissie instemt met het voorliggende voorstel en informeert of dit als sterstuk naar de staten kan.

De heer Bersch deelt mede de SP eraan hecht hierover wat te zeggen in de PS-vergadering.

12. Europese Prioriteiten 2009

De heer Barneveld Binkhuysen merkt op dat het gaat om een oriënterende bespreking; de VVD heeft het stuk dan ook als zodanig gelezen.

Het stuk geeft aardig inzicht in de prioriteiten voor het HNP, de Randstad en de provincie. De VVD informeert hoe de prioriteiten feitelijk worden geconcretiseerd en hoe het controleerbaar is. Spreker memoreert het memorandum aan de commissie BEM d.d. 8 januari jl. aangaande stand van zaken aanbevelingen Statenwerkgroep Europese Aangelegenheden. Daarin is een aantal punten opgenoemd, dat in het kader van het Europaproof maken nog aan de orde zou moeten komen. Aan veel punten was nog geen invulling gegeven. Dit toont het belang van de vraag hoe het zal worden gecontroleerd aan.

Hedenmiddag heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden van de werkgroep Europa. Eén van de onderwerpen was de informatiestroom. Het blijkt dat een meer heldere en transparantere informatiestroom een grote wens is. De vraag is welke informatie vanuit Europa naar GS, PS, de ambtelijke organisatie, de gemeente gaat en vice versa.

Geïnformeerd wordt of GS onderschrijven dat de informatiestroom te wensen overlaat en zo ja of GS bereid zijn daarin verbetering aan te brengen en op welke wijze.

De heer Bos zet uiteen dat de voorliggende notitie betrekking heeft op de Europese prioriteiten vanuit het HNP en de P4. Dat is een niveau hoger dan de notitie die in maart is behandeld, dat over het Uitvoeringsprogramma en het Communicatieplan van de Europastrategie ging. Bij die behandeling is gesproken over de prioritaire doelstellingen die het College heeft vastgelegd. Die prioritaire thema's gingen over Stad – Land, Utrecht als Kenniscentrum voor Klimaat, Duurzaamheid en Innovatie, Utrecht als Culturele Hoofdstad. De PvdA kon zich vinden in deze doelstellingen, maar heeft gevraagd om een smartere formulering van de doelstellingen in de zin van wat GS aan het einde van de Collegeperiode bereikt willen hebben met betrekking tot deze drie thema's. Het vorenstaande is door GS toegezegd. Thans ligt een nieuwe notitie voor dat op een abstractieniveau hoger doelstellingen, ideeën en gedachten neerlegt. Er wordt weliswaar gevraagd hiervan kennis te nemen, maar de PvdA hecht eraan van deze gelegenheid gebruik te maken te informeren wanneer de commissie de drie prioritaire thema's vertaald krijgt in smart geformuleerde doelstellingen, zodat helder is waarop GS kunnen worden afgerekend.

Mevrouw Pennarts merkt op dat het GroenLinks bevreemdtd dat pas eind mei wordt gesproken over het Jaarplan 2009 van het HNP en de P4. Tegelijkertijd is het niet vreemd, omdat de Staten nauwelijks in de plannen voorkomen.

Alhoewel GroenLinks alle vertrouwen heeft in de vertegenwoordiger van de provincie Utrecht in Europa, is GroenLinks van mening dat de Staten een grotere rol zouden moeten hebben bij de Europese dossiers en niet slechts achteraf zouden moeten worden geïnformeerd. Overigens hecht spreekster eraan op te merken dat waardering bestaat voor de eerste Europa Nieuwsbrief; GroenLinks pleit ervoor deze ook naar de andere commissies te zenden. Voorts wordt waardering uitgesproken voor de lijsttrekkerbijeenkomsten die eind mei worden georganiseerd.

De Europese dossiers zijn voor PS van belang omdat het beleid enerzijds kader is in de vakcommissies en anderzijds omdat soms een inhoudelijke en politieke inbreng is vereist. PS draagt ook zelf verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat zij Europa op de agenda krijgen. GroenLinks hoopt dat de werkgroep Europa daaraan een bijdrage zal leveren.

In de werkplannen staat een aantal belangwekkende activiteiten die GroenLinks vooralsnog niet terugvindt op de agenda van de Statencommissie terwijl het wel Europese- en ook Utrechtse prioriteiten zijn.

GroenLinks vraagt zich af hoe verder in 2009 zal worden omgegaan met o.a. de volgende onderwerpen.

In het plan staat dat een bijdrage van de decentrale overheden aan de Lissabonstrategie in kaart wordt gebracht. Geïnformeerd wordt hoe de provincie Utrecht dat gaat doen.

In het werkplan van het HNP wordt enthousiast gesproken over doorgaan met de Europese Structuurfondsen na 2011, terwijl in de verkiezingsprogramma's van alle Nederlandse politieke partijen voor Europa wordt gepleit voor afschaffing van die fondsen. Het vorenstaande bevreemdt GroenLinks. Spreekster is van mening dat binnen de provincie Utrecht die politieke discussie ook zou moeten worden gevoerd.

De herziening van het Europese Landbouwbeleid zal ook gevolgen hebben voor de provincie Utrecht. De vraag is hoe deelgenomen wordt aan die discussie en of PS daarbij nog aan bod komen.

In maart 2009 wordt het witboek Klimaatadoptatie verwacht. De provincie Utrecht heeft de ambitie voorop te lopen in Klimaat en Duurzaamheid. De vraag is hoe de provincie daarmee verder aan de slag gaat.

Er wordt gewerkt aan voorstellen voor verbetering van Europese regelgeving. Dat is interessant vanwege de Structuurfondsen, het milieu en aanbestedingen. De vraag is wat de provincie Utrecht daarvan merkt.

In juni 2009 komt de Europese Commissie met een Mededeling over de toekomst van het transport in Europa. Utrecht staat op het standpunt dat de provincie Utrecht de draaischijf van Nederland is. De vraag is hoe hiermee zal worden omgegaan de komende periode.

Voorts wordt gewezen op de onderwerpen Bodemrichtlijn, Biodiversiteit, Luchtkwaliteit, Omgevingslawaai; allemaal onderwerpen die kader worden voor provinciaal beleid, waarvan thans niet duidelijk is hoe PS daarbij worden betrokken.

GroenLinks staat niet voor op de stoel van ambtenaren of lobbyisten te gaan zitten; ieder zijn taak. GroenLinks wil dat PS meer betrokken zijn bij Europees beleid en regelgeving. Het is gebruikelijk dat, indien een provinciale reactie wordt gegeven op stukken, ook de Staten worden geconsulteerd of in ieder geval hun reactie kunnen geven. Dat lijkt bij de Europese onderwerpen thans wat minder voor de hand liggend. GroenLinks hoopt dat hiervoor aandacht is, dit in de toekomst beter wordt en dat hieraan met de zelf ingestelde werkgroep Europa een bijdrage kan worden geleverd.

Mevrouw Bodewitz deelt mede dat de PvdD zich aansluit bij het betoog van voorgaande sprekers.

Overigens waardeert de PvdD dat dit onderwerp thans op de agenda staat op grond waarvan de Staten hierover meer inhoudelijk kunnen spreken.

De PvdD mist in het voorliggende stuk bij een aantal onderwerpen wat de insteek zal zijn van het lobbywerk.

Spreekster vestigt de aandacht op de richtlijn Humane vallen (blz. 15). Daarin wordt aangegeven dat de wetgeving in Nederland omtrent humane vallen al ver gevorderd is en dat een eventuele Europese herziening daar naar verwachting op zou moeten aansluiten. Dat klinkt alsof Nederland daarin vooruitstrevend beleid heeft. Er is echter eerder van het tegenovergestelde sprake. Nederland is door Europa op de vingers getikt, omdat Nederland juist zo weinig humane vallen heeft voor de muskusratten. Ook dat roept de vraag op wat de insteek zal zijn van het lobbywerk. Indien dit zal zijn het meer in lijn te brengen met het huidige beleid, is de PvdD hiervan geen voorstander.

Op blz. 4, bijlage 2 inzake prioriteit 2: duurzame mobiliteit. Aangegeven wordt: het actief volgen van de mededeling van de Commissie over de toekomst van het Transport in Europa;

ten behoeve van de nieuwe Commissie zal de provincie een P4-standpunt op dit dossier ontwikkelen. De PvdD informeert of PS hierbij worden betrokken.

De heer De Vries sluit zich aan bij de waarderende woorden van de PvdD over het feit dat dit onderwerp thans op de agenda staat. Voorts sluit D66 zich aan bij het betoog van GroenLinks over de rol van PS.

Uit het voorliggende stuk blijkt dat al veel in gang zijn gezet en reacties zijn geformuleerd op zaken die vanuit de Commissie komen. Het is niet zo dat PS zich tot in detail met alle zaken behoeven en moeten bemoeien. Dit geldt echter wel voor die onderwerpen die tot de prioritaire doelstellingen van de provincie behoren, zodat gedragen voorstellen richting die overleggen kunnen worden meegenomen.

Soms wordt een overlap geconstateerd, waarbij D66 zich afvraagt of dit niet beter moet worden gestroomlijnd. Ter illustratie wijst hij op het feit dat er terzake van Ruimte voor Regionaal Beleid naast de IPO/VNG reactie ook nog een aparte P4 reactie komt.

Ten aanzien van de duurzame mobiliteit kan D66 zich voorstellen dat hieraan de Blue Ports wordt toegevoegd.

Relevant is de discussie over het Regionaal Beleid na 2013. D66 is van mening dat de discussie daarover ook binnen de provincie Utrecht moet worden gevoerd en de provincie in deze met een visie moet komen.

Spreker memoreert dat de Staten in het kader van het Cultuurtraject naar Straatsburg willen. Spreker kan zich voorstellen dat voor dat bezoek de Europese prioritaire dossiers als kapstok worden gebruikt.

De heer Bersch merkt op dat de SP de discussie over de fondsen van het Regionaal Beleid zou willen voeren met als insteek dat de provincie Utrecht het goede voorbeeld geeft door aan te geven dat zij over voldoende middelen beschikt en het geld zou moeten worden geïnvesteerd in regio's die het harder nodig hebben.

Het zou in de visie van de SP goed zijn als de Staten meer betrokken worden bij de input van met welke standpunten er wordt gelobbyd en wat de insteek is.

Voor het overige zijn alle opmerkingen, die de SP had willen plaatsen, al gemaakt.

De heer Buiting deelt mede dat het CDA zich in principe kan vinden in het voorliggende stuk. Het CDA zou daaraan nog het volgende accent willen toevoegen.

In het stuk wordt gewag gemaakt van de financiële crisis die later uitmondt in een economische crisis. Spreker heeft net een Europese industriële conferentie bijgewoond over kwaliteit van organisatie en samenleving. Daarin kwam naar voren dat geen sprake is van een tijdelijke crisis die leidt tot reparatieve maatregelen, maar dat een reflectie zou moeten plaatsvinden naar hetgeen hieraan dieper ten grondslag ligt. Naar aanleiding van het vorenstaande kan spreker zich voorstellen dat Utrecht als één van de Topregio's van Europa in de voorhoede gaat staan als het gaat om het analyseren van hetgeen ten grondslag ligt aan deze crisis en hoe op een aantal terreinen wellicht fundamenteel anders moet worden gekeken naar de economie en de samenleving van de toekomst. Dat biedt een goede kans om met name op een gebied als innovatiebeleid zaken in te brengen. Ook de discussie 2040 pas daarin goed.

De heer Binnekamp memoreert dat eind vorig jaar door PS het nieuwe Programma Europastrategie is vastgesteld, waaraan ook een Communicatieplan is gekoppeld. Daarbij is zorgvuldig tewerk gegaan voor wat betreft het benoemen van de dossiers die de provincie Utrecht in Europa wil behandelen. Daarnaast werkt de provincie ook veel samen met HNP en de P4. Het werkprogramma van het HNP wordt samengesteld door de 12 provincies en die van de P4 wordt bestuurlijk bekrachtigd waarna het als uitgangspunt wordt gehanteerd voor de strategie in Europa.

PS en GS zullen in de komende tijd met elkaar moeten optrekken. De PvdD heeft al eerder gevraagd om bespreking van inhoudelijke dossiers. Dat gaat ook gebeuren; de vraag is alleen op welke wijze. Hedenavond is een aantal dossiers genoemd dat wat GS betreft geagendeerd kan worden voor de werkgroep Europa. Als het gaat om een onderwerp als Transportbeleid is de vraag of dit moet worden besproken in de werkgroep Europa dan wel de statencommissie. Hetzelfde geldt voor het Landbouwbeleid. Er zullen derhalve afspraken moeten worden gemaakt over welke onderwerpen waar worden besproken. GS stellen het op prijs de dossiers met de Staten te bespreken omdat dit GS vergemakkelijkt in hun opdracht om in Europa te opereren.

Spreker is van mening dat de provinciale prioritaire dossiers uitvoerig zijn besproken bij de vaststelling van het Programma Europastrategie. Daarbij is in de visie van spreker ook het doel duidelijk geformuleerd. Hij zegt toe te zullen bekijken of dit nog smarter kan worden geformuleerd.

Het voorliggende stuk is voor de Staten van belang om inzicht te krijgen in de werkwijze in Europa. Daarbij is het Uitvoeringsprogramma van de P4 gevoegd, inclusief een overzicht van de activiteiten. Daarnaast is in het kader van het Programma Europastrategie afgesproken dat PS op bepaalde tijden zullen worden geïnformeerd over de ontwikkelingen en over de door de provincie Utrecht benoemde prioritaire dossiers.

Spreker probeert de Staten zoveel mogelijk te informeren. Hij zegt toe te zullen nagaan of de informatiestroom wellicht nog efficiënter kan.

Samenvattend merkt spreker op dat hij graag met de werkgroep Europa i.c. de statencommissies over de Europese onderwerpen wil spreken. Wellicht kan spreker op korte termijn op basis van de onderwerpen die in Europa spelen een voorstel doen over welke dossiers waar met elkaar zouden kunnen worden gesproken.

De bereidheid om in gesprek te gaan over de onderwerpen verheugt mevrouw Pennarts. GroenLinks heeft daarin ook het volste vertrouwen.

Hedenmiddag is in de eerste bijeenkomst van de werkgroep Europa gesproken over wat waar zou moeten worden besproken. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de werkgroep Europa een soort afvangfunctie krijgt om onderwerpen weg te houden uit de statencommissies. Het voorstel om binnenkort verder te praten over de wijze waarop de diverse dossiers zouden kunnen worden besproken lijkt spreekster een goede suggestie.

De heer Bos mist een concreet antwoord op zijn vraag wat GS ten aanzien van met de prioritaire thema's aan het einde van deze Collegeperiode willen hebben bereikt en hoe. In maart is door GS toegezegd dit aan de commissie voor te leggen.

De heer De Vries sluit zich aan bij de vraag van de PvdA.

Mevrouw Bodewitz wacht het voorstel van GS met belangstelling af. Het verheugt spreekster dat ook GS voorstaan samen met PS dieper in te gaan op de inhoud. Spreekster heeft een aantal onderwerpen genoemd waarvan zij in het voorliggende document heeft gelezen dat er een grote kans bestaat dat deze dit jaar aan bod komen en dat lobbywerk op dat terrein zal plaatsvinden. Dan gaat het om Luchtqualiteit, Bodemrichtlijn, Biodiversiteit en ook de richtlijn Humane vallen. De PvdD hoopt dat deze onderwerpen in het voorstel kunnen worden meegenomen.

De heer Binnekamp is van mening dat GS in de Nota Europastrategie wel uitvoerig hebben beschreven wat zij willen bereiken. Indien er echter behoefte is aan meer smart geformuleerde doelstellingen terzake van de prioritaire dossiers is hij bereid hiernaar te kijken.

De toezegging waaraan de PvdA refereert, vindt spreker overigens niet terug in de Toezeggingenlijst.

De voorzitter sluit de discussie af met de conclusie dat dit onderwerp voldoende is besproken.

13. Actualisatie concernprojecten en programma's (statenvoorstel)

Mevrouw Smit spreekt haar waardering uit voor het voorliggende stuk, dat een duidelijk beeld geeft.

In bijlage 1, het overzicht vast te stellen strategische projecten en programma's mist de VVD een aantal projecten w.o. de Sociale Agenda, Wel Thuis, Hart van de Heuvelrug Uitvoeringsproject. Voorts is hedenmiddag een aanzet gegeven voor vliegbasis Soesterberg. De vraag is hoe deze projecten zullen worden gevolgd.

De heer Bos memoreert dat de voorliggende notitie de uitvoering betreft van een eerdere discussie in deze commissie om de lopende strategische projecten en programma's te herijken. De PvdA constateert dat dit met het voorliggende stuk is gelukt. Het verheugt de PvdA dat thans sprake is van een beperkter aantal projecten en programma's.

Met betrekking tot bijlage 1, het overzicht vast te stellen strategische projecten en programma's, vraagt de PvdA zich af of het project Ruimte voor de Lek wel aangemerkt dient te worden als een strategisch project.

Voorts kan de PvdA zich voorstellen dat de Sociale Agenda wordt toegevoegd aan bijlage 1. De PvdA mist in bijlage 1 het Woningbouwbeleid en met name de Binnenstedelijke Woningbouw. Gelet op de omvang van het Fonds Binnenstedelijke Vernieuwing en het feit dat dit onderwerp ook van belang wordt geacht binnen het kader van de NV Utrecht, waarvan de provincie zelf het voorzitterschap bekleedt, kan de PvdA zich voorstellen dat dit als strategisch project in de lijst wordt opgenomen.

De heer Nugteren deelt mede dat GroenLinks het voorliggende stuk een goed uitgangspunt acht. Spreker sluit zich voorts in grote lijnen aan bij voorgaande sprekers.

GroenLinks pleit ervoor de projecten Nieuwe Hollandse Waterlinie, Groene Hart en wellicht Platteland in ontwikkeling toe te voegen aan de lijst strategische projecten opdat PS deze goed kunnen blijven volgen.

De heer Binnekamp memoreert dat PS in 2008 het protocol strategische projecten en programma's hebben vastgesteld. De projecten in de Programmabegroting 2009 zijn vervolgens getoetst aan de in het protocol vastgestelde criteria. Dat heeft geleid tot bijlage 1, het overzicht vast te stellen strategische projecten en programma's.

Het voorliggende stuk betreft een voorstel van GS aan PS. Het is derhalve thans aan PS te bepalen welke projecten en programma's al dan niet als strategisch worden aangemerkt.

Bij nieuwe strategische projecten zal geheel conform het door PS vastgestelde protocol worden gehandeld.

Spreker wijst erop dat de informatievoorziening richting PS over de lopende projecten reeds is vastgelegd. In zijn visie was het niet de bedoeling de huidige, lopende, projecten te voorzien van nieuwe projectopdrachten.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Smit merkt spreker op bereid te zijn nader te bekijken of de informatievoorziening richting PS van de lopende projecten naar de geest van het protocol kan worden gestroomlijnd.

De voorzitter constateert dat de commissie zich in voornoemde toezegging kan vinden en concludeert dat dit onderwerp nader terugkomt in de PS-vergadering.

TER KENNISNEMING

14. Kwaliteitsmetingen Zuidwest-Utrecht

De heer Bos wijst erop dat op de agenda ten aanzien van de voorgestelde behandeling oriënterende bespreking staat. Hij informeert naar de redenen waarom dit stuk als een ter kennisneming stuk is geagendeerd.

De heer Poort wijst erop dat in de statenbrief bij de voorgestelde behandeling ter kennisname staat, hetgeen als zodanig ook op de agenda had moeten staan.

De heer Ruys memoreert dat bij de behandeling van de herindeling aan de oostkant van de provincie door GS is toegezegd dat over het instrument kwaliteitsmeting nog een keer van gedachten zou kunnen worden gewisseld. Spreker meende te hebben begrepen dat GS dat aan het voorliggende onderwerp wilden koppelen.

De voorzitter zegt toe dat dit onderwerp zal worden geagendeerd voor de vergadering van 22 juni a.s.

15. Overzicht stand van zaken Utrechtse projecten Randstad Urgent

De heer De Vries meent dat de commissie twee keer per jaar via een bijeenkomst zou worden geïnformeerd over Utrechtse projecten in Randstad Urgent. Los daarvan heeft D66 de nodige op- en aanmerkingen bij het voorliggende stuk op grond waarvan wordt verzocht om agendering.

De voorzitter zegt toe dat dit onderwerp zal worden geagendeerd voor de vergadering van 22 juni a.s.

16. (Studie)bijeenkomst in het kader van de Ministerconferentie van de Raad van Europa in Utrecht

De commissie verwacht een uitnodiging voor deze bijeenkomst.

17. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.